

René en Patty Van den Berg: 'We hadden meer ruimte nodig en die hebben we hier gevonden. De mensen zijn rustiger, de natuur is mooier, voor de kinderen is het gezonder en veiliger.'

Scandinavie *for kids*

Ruwe natuur, regen en behoorlijk duur. Scandinavië niets voor kinderen? Toch wel! We keken voorbij de clichés en trokken met onze kinderen Artuur (8), Nasse (6) en Thor (1,5) een maand lang door Denemarken, Zweden en Noorwegen. Een verslag met tips en tricks voor een betaalbare kampeervakantie in het prachtige hoge noorden.

Laten we eerlijk zijn: Scandinavië – en vooral Noorwegen – is duur. In Noorwegen mag je onze prijzen met drie vermenigvuldigen. Een vakantie-huisje huren of van hotel naar hotel reizen, zou ons gewoon te veel kosten. Met de caravan of campingcar kun je de prijs drukken. Wij kiezen voor de tent. Een robuust geval waar we met het hele gezin in één ruimte kunnen slapen en dat snel kan worden opgebouwd en weer afgebroken. Een extra shelter vormt ons bijkomende wapen tegen de regen, want het weer wil al eens wispelturig zijn in dit noordelijke stukje Europa. Een plekje op een camping kost ons tussen 30 en 50 euro, dat valt mee. En echte avonturiers doen het nog goedkoper. In de uitgestrekte natuur van Zweden, Denemarken en Noorwegen mag je vaak vrij en dus kosteloos kamperen. We plannen een flinke rondreis: 27 dagen onderweg en 14 verschillende overnachtingplaatsen. Vooral campings, af en toe kiezen we voor een campinghut bij regenachtig weer. Soms biedt een jeugdherberg soelaas.

Proper, koel, vriendelijk

Het is een heel eind rijden, maar we proberen de kilometers te beperken. De eerste rijdag brengt ons 500 kilometer ver, naar een gasthof nabij Hamburg. De volgende dag rijden we de Deense grens over en een uurtje later staan we aan de poorten van onze eerste camping nabij Kolden. Het wordt een aangename eerste kennismaking. Heel kindvriendelijk, wat voor alle campings zal gelden. Met familiecabines, een babywaszaaltje, een speeltuin, ruime plaatsen en geen

opdringerige karaoketoestanden. En proper, heel proper. De gereserveerde Scandinaviërs zelf komen koel over, maar ze zijn enorm behulpzaam en vriendelijk zonder een spatje opdringerigheid. We hadden het de twee fervente legofanaten van ons gezin beloofd, een dagje Legoland moest op het programma. Wel prijzig: 37 euro per kind, 40 euro per volwassene. Een pretpark als een ander in veel opzichten, maar de miniatuurtaferelen in duizenden legoblokjes geven het wel een extra toets. Lange wachtrijen zijn echter ook hier leg(i)o. Een staaltje Deense vriendelijkheid: omdat Nasse bang is op een hobbelige attractie, wordt het hele ding stilgelegd om hem te laten uitstappen. Doodnormaal hier.

Vikings

De sprookjes op het eiland Funen, waar Hans Christian Andersen woonde, laten we aan ons voorbijglijden om meteen door te rijden naar Seeland. De tent maakt plaats voor een kamer in jeugdherberg Ishoj Strand, vlak bij Kopenhagen. In de stad staan we oog in oog met echte Vikings. In het Nationaal museum – het Nationale Museum van Denemarken – loopt de expo VIKING. Artuur en Nasse laten hun fantasie de vrije loop tussen de helmen, zwaarden, kledij, maar vooral bij het langste Vikingschip dat ooit in de buurt van Roskilde werd opgegraven.

In Kopenhagen wandelen we nog door de mooie binnenstad en houden we een obligate stop aan het beeldje van Den Lille Havfrue, de Kleine Zeemeermin. Horden toeristen verdringen er elkaar en de magie >>>

Een zeester kriebelt op je hand in Aquarium.

Kleurrijke kadehuisjes in Bergen.

Ook Kopenhagen heeft zijn oude wijken met kleurrijke gevels.

Lamlendige eland luiert in dierenpark Dyreparken in Kristiansand.

Van het verzande kerkje op Skagen is alleen nog de toren te zien.

ontgaat ons volledig. 'Dat is toch maar een beeldje?', vraagt Nasse zich af. Gelijk heeft hij. Aan de tolbrug tussen Kopenhagen en het Zweedse Malmö slaat de rekening door voor onze aanhangwagens: 94 euro. Een spectaculaire brug, dat wel. De Sontbrug werd pas in 2000 geopend en overspant de zeestraat Sont tussen de twee buurlanden. We rijden richting Göteborg waar we onze tent aan zee opslaan en opnieuw een pretpark bezoeken. Liseberg is het grootste attractiepark van Scandinavië, gebouwd op en rond een heuvel aan de rand van de stad. Gezelliger en groener dan Legoland, maar net zo duur. Al hebben

we vanuit het reuzenrad een mooi uitzicht over de stad.

Klauteren

De pretparken hebben we nu wel even gehad, tijd voor de natuur. We rijden naar het Vänermeer, het grootste van Zweden. Een lange, rechte baan brengt ons dwars door kilometers

dennenbos naar de camping aan de oever. De rotsen aan de oevers vormen het perfecte klauterparcours voor de kinderen, en de vissers- en plezierbootjes dobberen rustig op het water. We huren een motorbootje en Artuur speelt kapitein als we een stukje van het meer verkennen.

We hebben intussen ruim 1.600 kilometer op de teller staan. Tanken doe je hier best niet aan de drukke banen. Benzine is erg duur en als je je de moeite getroost om even de hoofdweg te verlaten, tank je iets goedkoper. Nog een boodschappentip: Denemarken en

Zweden hebben vestigingen van Lidl. In Noorwegen zijn de supermarkten Kiwi en Rema 1000 het goedkoopst.

Het ruwe Noorwegen

Als we Noorwegen binnenrijden, verandert het landschap beetje bij beetje. Het wordt ruwer, de autowegen minder breed. Op de verkeersborden, die waarschuwen voor overstekend wild, pronkt een eland in plaats van een hert of rendier. We kiezen in Oslo voor de jeugdherberg en verkennen de hoofdstad. Het bekende, statige stadhuis waar de Nobelprijs wordt uitgereikt, het 13de-eeuwse fort Akershus, de ultramoderne en mondaine havenwijk Tjuvholmen. Interessant voor ouders, maar weinig boeiend voor de kinderen. De rit naar Bergen is te lang, dus zoeken we halverwege camping Boflaten op, uitgebaat door het gezin Van den Berg. Vijf jaar geleden ontvluchtten René en Patty met hun kinderen Sharon en Tom Nederland om zich in hartje Noorwegen te vestigen. Zij werkt in het lokale kinderdagverblijf, hij klust in de school en het asielcentrum. Samen baten ze de camping uit. Prachtig gelegen aan een meer en omgeven door hoge, rotsachtige heuvels. 'We reizen al heel ons leven, Nederland is gewoon te klein voor ons', lachen ze. 'We hadden meer ruimte nodig en die hebben we hier gevonden. De mensen zijn rustiger, de natuur is mooier, voor de kinderen is het gezonder en veiliger. Alleen is alles wat verder weg. Het ziekenhuis ligt op 2,5 uur rijden.'

De Bryggen van Bergen

Hoe dichterbij Bergen komen, hoe hoger de bergen worden. We rijden zelfs langs besneeuwde toppen, ook al is het hartje zomer. Toch wordt het nooit echt hoog. De hoogste berg van Noorwegen is de Galdhøpiggen,

De rotsen aan de oevers van het Vänermeer vormen het perfecte klauterparcours voor de kinderen, en de vissers- en plezierbootjes dobberen rustig op het water.

Handjes schudden met standbeeld in hartje Kopenhagen.

In het kindvriendelijke Kongeparken laat Artuur zich met plezier door een haai verslinden.

2.469 meter hoog, die deel uitmaakt van het Scandinavische Hoogland. Deze bergketen strekt zich uit tot de Noordzee aan de westkust, waar ze het befaamde fjordlandschap vorm geeft. Bergen noemt zichzelf de hoofdstad van de fjordenregio. Het is een aangename stad, met aan de haven de gekende kleurrijke huisjes van Bryggen, of de Kade. De eeuwenoude huizenrij werd in de loop van de geschiedenis meermaals door brand vernield, maar telkens heropgebouwd. Sinds 1979 zijn de huizen UNESCO-Werelderfgoed. Je vindt er originele souvenirshops, restaurants, bakkers en meer snuisterijenwinkels. Het is heerlijk kuieren over de drukke vismarkt. En vlak bij de markt vertrekken de treintjes van de Floibanen. Ze brengen ons 320 meter hoger naar de top van een heuvel, waar we de hele stad letterlijk in een oogopslag kunnen aanschouwen.

>>>

Thor geniet van de cruise door de Lysefjord.

Tip: tax refund

Een prijzig souvenir uit Noorwegen? Check dan eerst of de winkel het tax-free-shoppinglogo op de winkelruit heeft kleven. Vraag het terugbetalingsformulier en je krijgt het bedrag van de btw gewoon terug als je het land verlaat. Er zijn ongeveer 55 plaatsen zoals grensposten, ferry's en vliegvelden met een kantoortje van Global Blue, de dienst die de terugbetaling regelt. Info: www.globalblue.com.

Na de middag gaan we te voet naar het Aquarium, waar pinguïns en zeeleeuwen de show stelen. Artuur laat een zeester over zijn hand glijden terwijl Nasse een krokodil bewondert. Thor vindt vooral de glinsterende vissen in de aquariumtunnel boeiend. Met de Bergen Card - die haal je in het toerismekantoor aan de Vismarkt - hoef je voor deze attracties niet blauw te betalen.

Lysefjord

De autorit richting Haugesund en Stavanger is wondermooi. Onderweg moeten we twee keer de fjord over met de overzetboot. Een avontuur op zich voor de kinderen. Stavanger is de uitvalsbasis voor een cruise op de knappe 42 kilometer lange Lysefjord. Misschien wel de mooiste fjord van Noorwegen. De boot vaart rakelings langs immense kliffen, passeert een waterval en toont de meest grillige rotsformaties zoals de befaamde Preikestolen, of Preekstoel. De klif torent 605 meter boven de fjord uit. Op de top vind je een natuurlijk gevormd plateau. Je geraakt er te voet op, het wandelpad is bewegwijzerd. Onze kinderen zijn te jong, maar de beklimming staat voor een volgende keer met stip op mijn agenda. Het uitzicht moet er fantastisch zijn.

Niet ver van Stavanger vinden we nog een pretpark op de weg, maar niet zomaar eentje. Kongeparken is het meest kindvriendelijke park dat we ooit bezochten. Studio 100 kan hier nog wat van leren. Het park is kleinschalig, heeft geen te wilde roetsbanen, maar wel alle attracties op kindermaat. Artuur, Nasse en Thor rennen achter de zeepbellen, die ons aan de ingang tegemoet komen waaien. Het zijn zulke kleine dingen die het park tot een sprookje maken. En werkelijk aan alles is hier gedacht. Fototoestel vergeten? Dan kun je er gratis eentje lenen en de foto's later downloaden. Dorst? Je kunt je drinkbeker in heel het park bijvullen. Nat geworden in de bootjes? Stap enkele seconden de droogkamer binnen. Je kunt hier ook chocolade maken, mee met de brandweer, zelfs je teddybeer te slapen leggen', legt directeur Hakon Lund uit. 'Wachtrijen zijn er amper. Het personeel is even enthousiast als onze jonge gasten.' Hij weet waarover hij het heeft: zijn familie baat sinds 1895 pretparken uit.

- De kaart Camping Key Europe is in Noorwegen verplicht in heel wat campings. Bovendien biedt ze korting op verblijf, maaltijden en toegangsprijzen. Ze kost 16 euro en is in ons land exclusief te koop bij Pasar. Pasarliden betalen slechts 5,95 euro. Meer info op www.pasar.be.
- Een ledenkaart van Hostelling International levert je korting op in de jeugdherbergen. De kaart kost 15 euro per jaar. Meer info op www.jeugdherbergen.be.

Botsende zeeën

De kustlijn tussen Stavanger en de zuidelijke stad Kristiansand is prachtig. We volgen niet de grotere autobaan E39, maar de Nordsjøvegen, een toeristische kustroute langs fjorden, vuurtorens en betoverende landschappen. Vóór we in Kristiansand de boot naar het Deense Hirtshals nemen, overnachten we in het Scandic Bystranda Hotel om eens alle tentzand van ons af te kunnen wassen. Een kleine verwennerij, maar een bewuste keuze. Kinderen slapen hier gratis en wie tijdig via het internet boekt, krijgt tot 40 procent korting. De veerboot brengt ons in ruim twee uur naar Denemarken. Onze camping ligt niet ver van het meest noordelijke puntje van het Deense vasteland: Skagen. Kilometerslange duinenrijen en even lange stranden eindigen in een punt waar de Noord- en de Oostzee met elkaar botsen. De kinderen willen in zee plonsen, maar dat doen ze hier best niet. De stroming is te gevaarlijk. De wind zorgt ervoor dat de duinen 'wandelen'. Niet zonder gevaar: Den Tilsandede Kirke is een 13de-eeuws kerkje dat door het zand werd opgeslokt. De kerkgangers moesten tot de 18de eeuw elke zondag graven om de mis bij te wonen. In 1775 gaf de pastoor er de brui aan. Vandaag is alleen nog de witte toren te zien. Ook wij moeten er stilaan de brui aan geven. Nog een jeugdherberg halverwege Denemarken en het Duitse gasthof als tussenstop, en met ruim 4.000 kilometer op de teller rijden we twee dagen later de Belgische grens over. Vermoeid, want een uitrustvakantie is het niet geweest. Maar de roep van de natuur en het avontuur is gewoon niet te weerstaan. <<

Praktisch

We reisden met de auto en een kleine aanhangwagen via Duitsland naar Denemarken. In Kopenhagen namen we de Sontbrug naar Malmö in Zweden. We reden naar het noorden, Noorwegen binnen en volgden het traject Oslo-Bergen-Kristiansand. Hier namen we de veerboot naar Hirtshals in Denemarken en vervolgens met de wagen terug naar Duitsland en België. Zowel Denemarken, Zweden als Noorwegen hebben hun eigen munt: de kroon.

Denemarken

- Voor kinderen is Legoland een leuke stop. In veel opzichten een pretpark als een ander, maar de legotafereelen in miniatuur doen hun fantasie helemaal op hol slaan.
- Vikings zijn nooit veraf. Het Vikingbootmuseum van Roskilde is een mogelijke halte.
- De natuur in Skagen – het meest noordelijke puntje – is heel mooi: de oneindige duinen, de stranden, de woeste zee.

- Overnachtingsplekken die ons zijn bijgebleven: Jeugdherberg Ishøj Strand nabij Kopenhagen (www.visitterie.dk) en Skiveren Camping in Albaek (www.skiveren.dk).
- Meer info: www.visitdenmark.com, www.legoland.dk.

Zweden

- Liseberg is het grootste attractiepark van Scandinavië. Het ligt op en rond een beboste heuvelflank aan de rand van de stad Göteborg.
- Het Vänermeer is met zijn 5.655 km² het grootste van Zweden. We huurden een motorbootje op de camping en trokken er een halve dag op uit, langs rotsige oevers tussen de vissers- en plezierbootjes.
- Overnachtingsplek die ons is bijgebleven: Duse Udde Camping (www.vanertakeresort.se).
- Meer info: www.visitsweden.com, www.liseberg.com.

Noorwegen

- De Lysefjord is een prachtig stuk Noorse natuur. Niet ver van de stad Stavanger snijdt de zee 42 km het land in, tussen indrukwekkende rotspartijen – de Preikestolen bijvoorbeeld – en beboste heuvels. We maakten een cruise van drie uurtjes met de maatschappij Rødne Fjord cruise.
- Een pretpark op kindermaat: Kongeparken nabij Sandnes. Geen wachtrijen, enthousiast personeel, kindvriendelijke snufjes en attracties.
- In het Dyreparken in Kristiansand wandel je veilig tussen het Noorse wildleven: elanden, lynxen, wolven en meer verrassende dieren die je misschien liever niet in het wild zou tegenkomen.
- Met de Bergen Card – te koop in het toeristische kantoor – krijg je fikse kortingen op transport en bezienswaardigheden in de stad. Daaronder het Akvariet, een verrassend groot aquarium met pinguïns, een zeeleeuwenshow, krokodillen, roggen, zeesterren en meer zeeleven. Voor een 24-u-kaart betaal je 200 kronen, kinderen 75 kronen.

BC

Op eigen houtje over het Vänermeer.

VISIT SWEDEN/AF

Het reuzenrad van Liseberg, het grootste attractiepark van Scandinavië.

VISIT NORWAY/AF

Het moderne stadhuis van Oslo. Noorse kunstenaars kleedden het interieur aan.

- Overnachtingsplekken die ons zijn bijgebleven: Camping Bøflaten (www.boflaten.com), Lone Camping Bergen (www.lonecamping.no), Grindafjord Feriesenter (www.grindafjord.no), Obrestad Hytte (www.obrestadhytte.com), Scandic Kristiansand Bystranda (www.scandichotels.no).
- Meer info: www.visitnorway.com/nl, www.fjordnorway.com, www.rodne.no, www.kongeparken.no, www.akvariet.no, www.dyreparken.no.

Reizen met Govaka & Pasar

Reisbureau Govaka & Pasar organiseert van 31 mei tot 6 juli 2014 een kampeerreis *Op naar de middernachtzon*. Info op Vakantie-Idee op 15 december in Ranst – zie pag. 47 – of via www.pasar.be.

BC

Legoland, een must voor bouwlustige kids.